

Udvalget for Landdistrikter og Øer – og for Småøer!

Udvalget for Landdistrikter og Øer besøger Birkholm

Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer var i dagene 18.-20. september på ø-besøg i det Sydfynske Øhav. Det var både de store øer Langeland og Ærø, der var på programmet, men selvfølgelig også de to små øer, der fysisk ligger ind imellem dem: Strynø og Birkholm.

Deltagerne ankom torsdag morgen til Strynø med den nye færge. Programmet var stramt: Først et besøg på Sammenslutningen af Danske Småøers kontor til et møde om færger, §20-midler, ø-støtten og kystsikring. Derefter gik turen i traktortvogn rundt i Strynø by med en præsentation af Strynø Købmandsforening, børnepasningsinstitutionen „Skatteboksen“, Strynø Skole og Strynø kirke. Besøget på Strynø afslut-

tedes i „Strynø Gaardbutik & Kreativt Værksted“ med en uformel snak om ø-liv og øboernes rammevilkår med repræsentanter for øens erhvervsdrivende og beboerforening. Fri fragt og mobildækning var igen – som ofte på småøerne – nogle af emnerne.

Fra Strynø gik turen ad søvejen med de to mindre fartøjer „Birkholmiposten“ og „Pia“ til Birkholm – en af Ø-Sammenslutningens mindste øer med 12 fastboende. På Birkholm tog øens beboerforening imod og bød udvalget og turens øvrige deltagere velkommen med en frokost i øens forsamlingshus. Også her var manglende bredbåndsdækning et aktuelt emne. På trods af sin lidenhed har Birkholm meget at byde på og øens Oldermænd Jan Fabricius benyttede lejligheden til at opremse alle de forskellige tit-

ler, som øen rummer. Der blev også tid til en præsentation af Birkholm Højskole.

Fra Birkholm gik turen for udvalgets medlemmer videre til Marstal – og for Ø-sammenslutningens vedkommende tilbage til Strynø.

Foruden udvalgets medlemmer deltog repræsentanter for Region Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsbyer i Danmark, Ø-sammenslutningen, Småøernes Aktionsgruppe og de to kommuner på turen.

Disse øture giver politikerne mulighed for at møde beboere på øerne og få kendskab til øernes vilkår i et forum sammen med folk fra region, kommuner og relevante organisationer.

Bliver der plads til de små øer på finansloven?

Kommentar af Dorthe Winther

Sommeren har budt på fantastisk ø-vejr, og det har betydet masser af mennesker på småøerne. På min egen ø er vi enige om, at det er flere år siden, at øen har været så befolket i juli måned, og august har også været god, men man kan godt mærke, at turiststrømmen aftager mærkbart, når vi når til sidste halvdel af august. Også medierne har igen i år opdaget, at de små øer er godt stof. Både avisernes og bladenes artikler samt Puk og Hermans udsendelser om livet på småøerne og småø-produkter er med til at sætte fokus på øerne som steder, der er et besøg værd, eller som steder der er gode at flytte til. Og det er guld værd – vi har brug for hver eneste gæst og hver eneste tilflytter.

Finansloven og småøerne

I skrivende stund er der gang i finanslovsforhandlinger i Folketinget, så man kan få afgjort, hvordan Rigets finanser skal fordeles det kommende år. Mange ting er allerede faldet på plads, men der er altid lidt til sidst, der kan forhandles om, og for at huske politikerne på småøerne har vi i bestyrelsen lavet en række indspark til den kommende finanslov.

Fjern betalingsringen om småøerne! Som omtalt flere gange på denne plads udmøntede udligningsreformen jo 15 mil. kr. til en forøgelse af § 20-midlerne, det såkaldte ø-tilskud, som er et generelt bloktilskud til kommuner med småøer. De 15. mil. kr. kan iflg. forligsteksten bruges til gratis fragt, gratis persontransport i ydersæsonen samt et fælles færgesekretariat.

De samlede midler inden for § 20 samt de 15 mil. kr. fordeles nu efter ny fordelingsnøgle, der træder i kraft 1. januar 2014. En fordelingsnøgle, der bl.a. betyder at de to kommuner mister midler (Skive ca. 780.000 kr. og Kalundborg ca. 330.000 kr.) på trods af, at puljen er tilført ekstra 15 mil. kr. KL har samtidig fået ansvaret for koordinering af et færgesekretariat og Småøernes Færgeselskaber og Ø-sammenslutningen drager til møde med KL først i oktober.

Det er godt, at der er kommet flere penge til § 20-puljen, men det er ikke godt nok, at der er to kommuner, der mister penge – færgerne er jo øernes

landevej, og der er ikke pludselig mindre brug for „at køre på vejen“ til øerne i de to kommuner. Desuden er jeg helt overbevist om, at man med den nye tildeling ikke får de tiltag, som er hensigten bag midlerne og som kunne være med til at trække flere turister til øerne og samtidig forlænge turistsæsonen til gavn for turisterhvervet på småøerne. Midlerne vil indgå i kommunernes i forvejen slunkne færgekasser, og det er ikke – har vi allerede hørt fra nogle øer – serviceforbedringer, der er på tapetet i kommunerne i det kommende år – snarere tværtimod. Bestyrelsen har derfor i et brev til de trafikpolitiske ordførere og transportministeren foreslået, at 'betalingsringen' omkring de danske småøer fjernes. Det bør være gratis at sejle til de danske småøer. Såfremt man i Folketinget ikke er klar til at tage 'dette store hug' endnu, bør der afsættes midler på Finansloven, således at børn under 16 år sejler gratis og at sejladsen i april og september gøres gratis for gående, hvorved 'skuldærsæsonen' udvides til gavn for turisterhvervet.

Der ud over har vi påpeget, at fragt stadig er et stort problem for alle beboere på småøerne, for private i almindelighed og for øernes erhvervsliv i særdeleshed. De stigende fragttakster som følge af, at færgedriften i kommunerne er under pres, gør det ekstra svært at drive erhverv på småøerne, og mange iværksættere, som kunne have lyst til at starte erhverv på småøerne, siger fra, når de hører om fragten på færgen. Så gratis fragt til småøerne vil være med til at give de samme muligheder for at drive erhverv på småøerne som i resten af landet.

Ø-støtten og kystsikring

Der er ingen tvivl om, at Ø-støtten siden den blev indført midt i 1980'erne har gjort en forskel for en positiv udviklingen på småøerne og har været med til at opretholde øerne som levende helårssamfund. Der er ved hver ansøgningsrunde mange ansøgninger, og adskillige øboere har prøvet at få afslag på gode og relevante projekter med den begrundelse, at der var flere ansøgninger end der var midler til.

For at imødegå dette har bestyrelsen derfor foreslået, at Ø-støtten hæves til 12

mil. kr. årligt over en treårig periode. Småøerne og deres kyster er qua deres beliggenhed ekstremt udsatte for ændrede vejrforhold og naturmæssige forandringer. I forhold til areal og indbyggertal har småøerne relativt set en meget lang kyststrækning og dermed en forholdsmæssig stor byrde i forhold til kystsikring. I 2010 afsatte Folketinget en pulje til kystsikring på småøerne. 3 øer, som var hårdt ramt af stormfloden i 2006, fik sikret en del af deres kyster, men flere øer har stadig behov for økonomisk hjælp fra Folketinget, idet der er meget få lodsejere til at bære de store omkostninger ved etablering af kystsikring. Vi har derfor foreslået, at der på Finansloven for 2014 afsættes 4 mil. kr. til kystsikring af de danske småøer.

Fællesskab

Og så står efteråret og den mørke tid for døren – for mange øer er det den periode, hvor vi nu har mere tid til hinanden og de mange foreninger, vi har på øerne. Jeg hører ofte fra øboerne, at det er Tordenskjolds soldater, der holder liv i de foreninger og man gerne vil være flere. Måske skal vi bruge det kommende efterår og vinter til at finde ud af, hvordan vi bliver flere – hvordan vi får skabt det fællesskab på øen, som gør, at alle har lyst til at gøre noget for det fælles liv – stort eller småt – alt er velkommen. Nogle har lyst til de politiske forhandlinger med kommunerne, andre til at bage kage til en komsammen, andre har lyst til at deltage i aftenskolen eller fællesspisningen. Og alt dette bidrager jo til det fælles ø-liv – det fællesskab, som jeg tror på, er en del af det, vi skal sælge vores øer på i de kommende år. Det er det fællesskab, der kitter vores ø-liv sammen og som gør os stærke ud ad til.

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaer.dk

Repræsentantskabsmøde 2013

Årets repræsentantskabsmøde finder sted den første weekend i november fra fredag den 1. til søndag den 3. november i Odense. Strandbeskyttelseszonen, og hvordan den forvaltes på øerne, er på programmet foruden „Ø-runden“. Vi tager også hul på udviklingen af en ny strategi for vores LAG for den kommende periode 2014-2020. Vi indbyder to repræsentanter fra hver ø til at deltage.

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaer.dk, hvis det har interesse! Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaer.dk.

Småøer på messe

Midt i september deltog Agersø og Omø på Forbrugs- og Erhvervsmesse i Slagelse. Svend Fra Agersø og Helene fra Omø udveksler erfaringer.

Småøer med i finalen om bæredygtighed og omstilling

DR P4 og dagbladet Information har sat gang i kampagnen „Hvad gør vi nu? – vores omstilling til et bæredygtigt samfund“. Her sættes fokus på den store udfordring, vi alle står over for, når vi skal sikre et bæredygtigt samfund for fremtidens generationer.

380 'grønne' projekter er indstillet – her iblandt har projekter fra Fur, Venø og Fejø været omtalt i flotte dobbeltopslag i dagbladet Information.

Ud af de 380 projekter er der nu fundet 27 finalister – her iblandt „Innovation Fur“ og „Energi på Venø“. Kriterierne for udvælgelsen er bl.a., at projekterne skal have fokus på fællesskab – omstillingen står stærkere, når det foregår i fællesskab – og repræsentere et nutidigt samfund, som vi alle gerne vil leve i.

De udvalgte projekter bliver præsenteret på P4, og derefter skal de tre dommere, Connie Hedegaard, Christine Feldthaus og Emil Urhammer kaste deres dom og udpege de ni vindere, der får en plads i Danmarks Store Omstillingsguide. Vinderne bliver præsenteret i Pengemagasinet onsdag d. 18. september.

Læs mere om projektet på www.voresomstilling.dk, hvor der er omtale af og henvisning til projekterne. Der er mange spændende ting, man kan lære af.

Sammenslutningen af Danske Småøer er på facebook

Find os på facebook – brug siden til historier og andet om småøerne. Husk at „synes om“ og del nyhederne om småøerne.

Ø-lympiade 2013

Ø-lympiade 2013 foregik på Sejerø i en af de vejrsmæssigt dårligste weekender denne sommer: vi havde rigtig meget storm og regn, men alle holdt humøret højt.

Fredag aften var temaet „Cowboy“, og der var rigtig mange flotte udklædninger. Lørdag blev der spillet fodbold, håndhold, volley og petanque. „Spil uden grænser“ var i år skydning, lassokast og dart.

„Fiduspokalen“ gik til Årø for en god kampgejst trods mange nederlag. De fleste pokaler gik til Agersø, dog vandt Lyø „Spil uden grænser“ og petanque blev vundet af Sejerø. Vandrepokalen gik videre til Agersø, som er værter ved næste års Ø-lympiade.

Tak til alle for en rigtig god weekend. Vi håber, at flere øer vil deltage til næste år – kom nu på banen!

Sejerø Idrætsforening, Lone Nielsen

Sæt X allerede nu:

Generalforsamling 2014 afholdes i weekenden den 24.-25. maj på Strynø. Deter samtidig Ø-sammenslutningens 40 års jubilæum.

Aflysning af seminarrække

Vi har i Ø-postens forrige nummer annonceret en serie af bestyrelses-seminarer der skulle finde sted i 2013-14 (første dato var den 28. september). Seminarrækken aflyses – dels på grund af manglede tilmeldinger, des fordi vi ikke har opnået det forventede tilskud fra ø-støtten til seminarrækken.

Is

Ejendom til salg på Barsø

Barsø Bygade 54
6200 Aabenraa

Charmierende 3 1/2-længet ejendom med fritliggende stuehus, samt større udhus/garage.

Ejendommen ligger midt på den lille ø Barsø i lillebælt, få hundrede meter fra havet.

Nærmere oplysninger fås hos
Christa Carstensen
på telefon 74 61 75 61
eller se mere på www.barsø.dk

Vores nye forretning er til salg

Omø Havnegrill
Café – Bistro – Grill – Cykeludlejning
Handicapvenlig

Omø Havnegrill har en helt unik placering direkte på havnen, få meter fra havnebassinet, med udsigt til fiskekuttere, Omø-færgen, lystbådehavn, campingplads og legeplads.
Alt kan ses såvel inde som ude.

Har du mod og lyst til at blive restauratør så er chancen der nu
Byggepris inklusiv alt 3 mill. kr. Sælges for højeste bud over 1,5 mill. kr.
Afhændes grundet alder. Evt. anden værdi kan indgå i handlen
Henvendelse: Tlf.: 44 64 24 04 Mail: hanneole.omoe@gmail.com

Ø-specialiteter som spydspids – en invitation til synliggørelse

Fødevarer specialitetsproducenter og spisesteder på de danske småøer formår at skaffe ganske mange turister til øerne, og fødevarer specialiteter er den mest efterspurgt vare hos turister, der gæster øer med en sådan produktion. Med henblik på en bedre udnyttelse af mulighederne for profilering af småøerne, øget vækst i de enkelte virksomheder, øget turisme samt bosætning på øerne, har Småøernes Fødevarer netværk (SFN) netop iværksat et projekt, som sigter mod at skabe bedre synergi imellem fødevarer producenter og andre aktører i lokalsamfundet på den

enkelte småø. De andre aktører kan være enkeltvirksomheder, grupper af øboer og/eller beboerforeningen. Målsætningen er, at mindst 5 fødevarer producenter/småøer udvikler et sådant samarbejde på øen og præsenterer sig på forskellig vis, i brochuremateriale, i lokalsamfundet, i en Smartphone Application (App) udviklet til præsentation af specialfødevarer producenter i det ganske land, og endelig på en fælles stand på Feriemessen i Bella Center, 17-19. januar 2014 (<http://www.ferieibella.dk/>). Undervejs vil der være mulighed for deltagelse i Mit Autentiske

Danmark i Århus, 18-20. oktober 2013 (<http://www.mad-aarhus.dk/>) og andre messer samt Kulturnatten i København. Der er et beskedent honorar til rådighed for tovholdere på den enkelte ø. Interesserede kan henvende sig til undertegnede (siig@horsekaer.dk, tlf. 40155301) eller til sekretariatet for Sammenslutningen af Danske Småøer (ls@danske-smaaoer.dk, tlf. 60771339).

*Laurids Siig Christensen
Småøernes Fødevarer netværk*

Ø-liv med ideer og konflikter

At flytte til en ø, er for mange visionen om at flytte hen, hvor regnbuen ender og drømme kan gøres til virkelighed. Men det er også her, hvor drømme møder virkeligheden og vi får chancen for at lære at leve sammen i lyst og nød. Visioner og gode intentioner for fællesskabet kan kollidere med bevidste eller ubevidste personlige interesser. Konflikter opstår, og energien stagnerer.

På Fejø har sommerhusejer og projektleder Connie Reidun Steffensen tilbudt at gennemføre et Visionsværksted – Fejø former Fremtiden d. 21. september. Ideen bakkes op af lokale ildsjæle som deltog i planlægningen. Formålet er at se potentialet og mulighederne, og tilbyde en dag, hvor ideerne kan flyve højt, og hvor Connie Steffensen vil hjælpe med at

vælge de ideer, der kan samle engagement og bringes videre til succes på øen.

Men konflikterne? Medarrangør Anne Moloney, Fejø, siger: – Jeg kunne godt tænke mig en vision om, at vi på Fejø, måske over en 15 års periode kunne udvikle en kultur, hvor vi er i stand til i mindelighed og tillid, dels at rumme, dels bearbejde vores konflikter.

Første skridt er at møde konflikterne og acceptere, at de er der. Nogle kan løses enkelt – ved at afklare en misforståelse. Andre stikker dybere, måske i interesse forskelle, eller forskellige forventninger til det, man ønsker at opnå i sit liv på øen. Det vigtige er at få skabt en kultur, hvor der er interesse i at mødes og finde ud af, hvad konflikten rummer, og hvad der er på spil for de involverede parter.

Connie Reidun Steffensen arbejder efter metoden Appreciative – Inquiry, mål er at holde fast i den positive intention hos den, der stiller forslag. Metoden beskrives bl.a. på denne webside: <http://www.lederweb.dk/Strategi/Kommunikation/Artikel/79393/Tank-i-forskellighed-nar-du-kommunikerer---Introduktion-til-Appreciative-Inquiry>

En anden metode, der handler om forvandling og opbygning af nye levemåder i fællesskaber er Dragon Dreaming. Metoden introduceres i denne video: <http://www.youtube.com/watch?v=byw3KTrfOUI>

Susanne Lautrop, Fejø

SMILEGOV – et energiprojekt for europæiske øer.

Et europæisk energiprojekt for øer er hen over sommeren 2013 gået i gang. Projektet hedder SMILEGOV, og det handler om at lave bæredygtige energiplaner for øer, der endnu ingen energiplaner har.

Øer, der allerede har energiplaner, kan i projektet få hjælp til at lave strategier, så planerne kan gennemføres og finansieres og blive til virkelighed. Projektet omfatter en udveksling af erfaringer og viden på lokalt, regionalt og internationalt plan.

SMILEGOV står for „smart multilevel governance“. Det er projektets ambition at inddrage beslutningstagere på flere niveauer: På øer, i kommuner, regioner og diverse organisationer. Projektet skal også identificere de forhindringer (det være sig juridiske, institutionelle eller regulatoriske), som europæiske øer møder i deres bestræbelser for at føre bæredygtige energiprojekter ud i livet.

SMILEGOV projektet opdeler øerne i geografiske grupper eller klynger („clu-

sters“), der på seminarer og i workshops vil modtage oplæring i arbejdet med f.eks. energiplaner og finansieringsstrategier. En håndfuld danske småøer har meldt sig til projektet: Fur, Tunø, Sejerø, Femø, Fejø, Askø, Mandø og Strynø. De deltager i det danske „cluster“, som ledes af Samsø Energiakademi.

Læs mere om SMILEGOV projektet her: www.sustainableislands.eu

ls

Ministerbesøg på Omø

Minister Carsten Hansen og embedsmænd fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter besøgte den 26. august Omø. Sammenslutningen af Danske Småøer havde også inviteret Slagelse Kommune til at deltage. Et ø-besøg har stor betydning for forståelse af ø-livet og giver politikere og embedsmænd mulighed for at få indblik i de vilkår, som øboerne lever med. Besøget indeholdt et kig indenfor hos nogle af de projekter, som har modtaget ø-støtten og LAG-midler fra Carsten Hansens ministerium.

Første stop var på havnen, hvor Ministeren blev informeret om det tang- og muslingeprojekt Omøs fiskere og Slagelse Kommune er midt i: Et udviklingsprojekt for produktion af akvakultur koblet med et besøgscenter. Besøget gik derefter til Fru Hansens Fiskebutik, et eksempel på en nystartet ø-virksomhed, og videre til lystbådehavnen, hvor udvidelsesplanerne og de mange udfordringer med Omøs dige blev fremlagt. Omøs ældreboliger og aktivitetshus med udvendig kasse til akuthjælp blev præsenteret, og Omøs manglede trådløse bredbåndshastighed blev debatteret med Ministeren. Ø-turen gik videre til Let-Køb, med en fremvisning af bl.a. ø-støttens betydning for butikkens udvidelser og reparationer. Besøget afsluttedes med frokost på Restaurant Omø. Alt i alt var det et rigtig godt ø-besøg, der gav Ministeren „syn for sagen“.

Et af besøgets resultater var, at Ø-sammenslutningen og småøerne blev bedt om at give ministeriet en tilbagemelding på status for bredbåndsforbindelserne på småøerne: er det lige slemt overalt? Efterfølgende vil Ministeren se på sagen.

Sygeplejerske Katja Rasmussen demonstrerer akut-hjælperkassen ved aktivitetshuset.

Minister Carsten Hansen og departementschef Claes Nilas besøger Omø Let-køb

Ny ansøgningsfrist for Ø-støtten

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har åbnet for anden runde af Ø-støtten i 2013: Ansøgningsfristen er den **18. oktober 2013 kl. 12.00**

Ansøgningskema og vejledning til Ø-støtten findes på Ministeriets hjemmeside:

<http://livogland.dk/ministeriets-egne-puljer-stoetteordninger/landdistriktspuljen-oe-stoette/oe-stoette>

Ansøgere er meget velkomne til at sende Ø-sammenslutningen en kopi af ansøgningen (ls@danske-smaaer.dk)

MINISTERIET FOR
BY, BOLIG OG
LANDDISTRIKTER

Oversigt over projekter, der fik tildelt Ø-støtte i første runde af 2013.

Ansøger	Projekttitle	Bevilling
Avernakø Havn	Sikring og udvikling af Avernakø Bådehavn	350.000
Den selvejende institution(fond) Hestebedgård	Hestebedgård – renovering af staklade	44.400
Fonden for Omø Lystbådehavn	El-standere på Omø Lystbådehavn	150.000
Lyø Bådelaug	Ny energi til Lyø Havn	113.000
Omø Brugsforening (Let-Køb)	Renovering og Nyanskaffelse	194.725
Askø-Lilleø Beboerforening	Turisme Askø-Lilleø	58.000
Avernakø Forsamlingshus	Opgradering af køkken, ovn, køl og frys	60.000
„Smag på Endelave“	Smag på Endelave	100.000
Femø Beboerforening	Velkomstcenter Femø Havn	93.500
Svendborg Havn, Færge og Sundfart	Ny facilitetsbygning på Skarø Havn	350.000
Privat ansøger, Orø	Spisested på Orø	275.000 (lån)
Agersø Købmand Aps	Sikkerhedsstillelse til leverandører	210.000 (lån)
Privat ansøger, Fur	Rakla Butik og Galleri	125.000 (lån)
Årø Fiskerøgeri v/ Årø Vingård	Udvidelse af Årø Fiskerøgeri	62.400 (lån)
Privat ansøger, Anholt	Anholt Røgvarer	154.000 (lån)

Øboere mister tilskud

Flere og flere øboere oplever, at de ikke får udbetalt hele det tilskud, NaturErhvervstyrelsen har givet dem tilsagn om.

De ansøgninger og projekter, der bliver godkendt af Småøernes Aktionsgruppe, ender hos NaturErhvervstyrelsen, som står for al sagsbehandling og udbetaling af tilskud. På det seneste har styrelsen i flere tilfælde reduceret i tilskuddet, når det bliver udbetalt. Det skyldes bl.a., at styrelsens medarbejdere oftere vurderer, at der er udgifter, som ikke er tilskudsberettigede.

En anden grund er, at NaturErhvervstyrelsen altid trækker hele det beløb fra, der er givet af andre fonde og puljer – selvom en del af beløbet reelt er brugt

uden for projektet til udgifter, som styrelsen ikke støtter.

NaturErhvervstyrelsen er desuden i højere grad begyndt at bruge muligheden for at reducere det udbetalte tilskud, hvis de vurderer, at man i sin udbetalingsansøgning har anmodet om et større tilskud, end man er berettiget til. Denne sanktion kaldes '3 procent reglen', og man kan læse om den i NaturErhvervstyrelsens *Vejledning om udbetaling af tilskud* (på side 7 og 8).

Bilagskontrol

Fra den 15. oktober 2013 indfører NaturErhvervstyrelsen bilagskontrol. Når man anmoder om udbetaling, skal man derfor fremover indsende alle de bilag, som dokumenterer de udgifter, der har

været i projektet. Samtidig vil styrelsen ikke længere dække revisorudgifter. Det betyder reelt, at der er større risiko for, at der er fejl i regnskab og udbetalingsansøgning, som gør, at man får udbetalt et mindre tilskud end forventet.

Det er altid vigtigt, at man som projekt-ejer læser tilsagnsbrevet fra NaturErhvervstyrelsen grundigt igennem. Jeg vil også anbefale, at man med det samme læser NaturErhvervstyrelsens *Vejledning om udbetaling af tilskud*, som findes via vores hjemmeside.

Læs mere om de nye ting på www.aktionsgruppe.dk

Morten Priesholm
Koordinator, Småøernes Aktionsgruppe

§ 20-tilskud til kommuner med småøer for 2014

§ 20-tilskud til kommuner med småøer for 2014

Ø-tilskuddet gives efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner med småøer.

Tilskuddet er med udligningsordningen tilført 15 mio. kr. ekstra i 2014.

I 2013 udgjorde det samlede ø-tilskud 89,7 mio. kr. – med de ekstra penge og alm. pris- og lønregulering bliver tilskuddet i 2014 på samlet 105,9 mio. kr.

Samtidig tages der pr.1.1.2014 en ny fordelingsnøgle (model 2) i brug. Driftstilskuddet er beregnet efter den nye fordelingsnøgle – og de 15 mio. kr. fra udligningsmodellen er tilført til driftstilskuddet.

Det tidligere særtilskud, som tilfaldt seks kommuner er nu omfordelt til alle kommuner. Det er omfordelt efter befolkningstallet på øerne og vil fremover være indeholdt i driftstilskuddet. Samlet set mister Skive og Kalundborg midler i forhold til de forgående år, da de ikke længere får samme andel af det tidligere særtilskud.

§ 20 midlerne er således fremover opdelt i to dele:

- Driftstilskud
- Investeringstilskud (til opsparring/afbetaling af færger)

Tilskuddet er et generelt bloktilskud (efter kommunalreformen i 2007). Det er altså ikke øremærket til færgedrift eller andre ø-relaterede udgifter.

Ved siden af § 20-tilskuddet udbetales et tilskud fra Trafikstyrelsen – den såkaldte „ø-kort-ordning“ – direkte til færgeselskaberne som kompensation for de udgifter, der er for den gratis transport af øboere (med deres cykler og invalidebiler).

Læs mere om fordelingsnøglen i „Tilskudsordningen vedr. kommuner med mindre øer“, juni 2013, (det er model 2, der anvendes) og se Ministeriets pressemeddelelse af 4. juni 2013 på Indenrigs- og Økonomiministeriets hjemmeside: www.oim.dk

ls

Sammensætning af Ø-tilskuddet efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud (Beløb i 1.000 kr.)

For 2013 (blå) og 2014

Kommune	Ø-samfund	Særtilskud 2013	Driftstilskud 2013	Driftstilskud* 2014	Invest. støtte 2013	Invest. støtte 2014	I alt 2013	I alt 2014	Difference i alt 2013-2014
Kalundborg	Sejerø/Neskelø	2.783	5.967	8.401	2.047	2.066	10.797	10.467	-330
Holbæk	Orø	-	2.668	5.547	2.012	2.090	4.679	7.637	2.958
Slagelse	Agersø/omø	1.731	5.701	8.821	1.847	1.849	9.278	10.670	1.392
Lolland	Askø/Femø/Fejø	3.634	10.548	15.556	2.864	2.861	17.045	18.418	1.373
Assens	Baagø	-	1.470	1.797	370	364	1.840	2.161	321
Faaborg-Midtfyn	Avernakø/Lyø/Bjørnø	981	2.488	5.041	1.479	1.517	4.947	6.559	1.612
Ærø	Birkholm	-	269	501	502	509	771	1.010	239
Langeland	Strynø	418	1.241	2.734	988	973	2.648	3.707	1.059
Svendborg	Drejø/Skarø/Hjortø	-	3.551	4.655	1.965	1.995	5.517	6.650	1.133
Haderslev	Aarø	-	1.464	2.998	600	603	2.064	3.601	1.537
Aabenraa	Barsø	-	1.020	1.600	295	298	1.315	1.898	583
Esbjerg	Mandø	-	269	387	-	-	269	387	118
Horsens	Endelave	-	6.788	7.277	1.268	1.289	8.056	8.567	511
Hedensted	Hjarnø	-	1.084	1.955	480	487	1.564	2.442	878
Struer	Venø	-	1.829	2.847	602	625	2.431	3.472	1.041
Norddjurs	Anholt	-	3.438	4.353	2.541	2.618	5.979	6.972	993
Odder	Tunø	-	1.177	1.970	959	969	2.135	2.939	804
Skive	Fur	3.086	2.270	4.568	1.858	1.879	7.215	6.447	-768
Aalborg	Egholm	-	886	1.684	279	282	1.164	1.966	802
I alt		12.633	54.126	82.694	22.954	23.275	89.713	105.969	16.255

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, 1. juli 2013 - og 3. juli 2012. * Indeholder omfordelingen af særtilskud

Syv lande var repræsenteret til ESINs årsmøde 2013 på skærgårdsøen Kökar

Europæiske småøers årsmøde

Den europæiske netværksorganisation af småøer, „ESIN“, holdt sit årsmøde i starten af september på Åland. I år deltog syv ud af ti medlemsnationer i årsmødet: Sverige, Finland, Åland, Estland, Irland, Scotland og Danmark.

ESINs Generalforsamling 2013

Den siddende formand, Bengt Almkvist (Sverige), blev genvalgt og ligeså næstformand Camille Dressler (Scotland). Danmark fortsætter for det kommende år med sekretariatsposten, som Sammenslutningen af Danske Småøer varetager.

Det blev foreslået, at der fremover udnævnes to næstformænd, således at de tre europæiske regioner (Atlanten, Baltikum og Middelhavet) er repræsenteret i formandsskabet.

Et aktivt ESIN i EU?

ESIN ønsker at være en synlig og aktiv faktor, som kan sætte småøernes situation på dagsordenen i EU. Det er vigtigt at beslutningstagerne i EU har kendskab til småøerne og ikke mindst til deres særlige situation som meget små samfund, der geografisk er isolerede fra fastlandet. Der planlægges derfor pt. et møde i Bruxelles i forbindelse med den første konference, som EU afholder for „Rural Parliament“ (EU's

Landdistriktsparlament); det finder sted den 12. november.

Herved kan ESIN være synlig i EU og samtidig bruge lejligheden til at mødes og drøfte strategi.

I det forløbne år har der været afholdt ti skype-møder i ESINs bestyrelse. De er en mulighed for at bringe bestyrelsen aktivt sammen. Hvis der skal ske afgørende ting i organisationen, kræves det dog, at man mødes oftere fysisk: Dels er det nødvendigt for at få tid nok til at drøfte, hvilke fælles emner der er vigtige i ESIN, dels er der en sprogbarriere, som ikke kan overvindes på Skypemøder.

En lillebitte ø i en lillebitte ø-nation

Normalt tænker vi i dansk sammenhæng på os selv som småøer i et overskueligt lille land. Og Åland er ved første øjekast endnu mere overskuelig med ca. 28.000 indbyggere. Men Åland er også en pudsig størrelse. Øgruppen er en finsk selvstyrende, demilitariseret zone, der består af over 6.500 øer og skær forbundet i et sindrigt system af færger, dæmninger og broer. Åland har sin egen regering og parlament i Mariehamn, som ligger på hovedøen.

Udover hovedøen er der så seks skærgårdskommuner – det er Ålands „småøer“ – med tilsammen ca. 2.600 indbyggere. Det er umiddelbart ikke mange, men de udgør dog næsten 10% af

den samlede befolkning (det svarer til, at der boede ca. 500.000 mennesker på de danske småøer...).

Vi besøgte skærgårdsøen Kökar, som ligger ½ times kørsel og 2½ times færgetur fra hovedstaden Mariehamn – og dermed også er så langt væk, som man kan komme i Åland uden at nå til Finland, færgens næste stop. På trods af den relative korte afstand til magtens centrum og den relative store befolkningsandel, var det overordnede indtryk alligevel, at Ålands småø-samfund strider med de samme problemer, som andre småø-samfund: manglende bosætning, faldende børnetal, mangel på arbejdspladser mm. – og at de havde svært ved at vinde politisk gehør i Ålands selvstyre og blandt befolkningen generelt: Der er langt til Mariehamn, var vores fornemmelse. Både set fra de små øers side og fra Mariehamns side. „Helt der ude på skærgårdsøerne“ var en vending, der blev brugt meget af skærgårdsudvalget formand i parlamentet og afspejlede synet på småøerne og den mentale opdeling af landet. Måske har de danske småøer trods alt en plads i den danske nationale forståelse, som er misundelsesværdig? I hvert fald er det hver gang lærerigt og tankevækkende at mødes med de andre europæiske småøer og høre om deres situation.

Øremærkning af statens midler til færgedrift, hvordan det?

Når vi taler om færgedrift til småøerne, fremhæver vi ofte fra øernes og Ø-sammenslutningens side, at pengene fra staten skal være øremærket til driften af færgerne.

For nylig blev jeg så konfronteret med, at det da vist ikke er nogen god idé, da man jo ikke kan nøjes med de penge, der kommer fra staten, når der skal drives færger til småøerne. Man har brug for, at kommunen også putter penge i driften. Ja, selvfølgelig har vi det, og det er nu heller ikke det, der i min optik ligger i begrebet „øremærkede midler til færge-driften“.

Før kommunesammenlægning i 2007 opererede man med en refusionsordning fra statens side. Dengang betalte amtet en tredjedel af udgifterne, og staten betalte en tredjedel under forudsætning af, at kommunen havde betalt sin tredjedel af udgifterne. Selvfølgelig var der ligesom nu loft over, hvor meget staten ville betale, men kommunen fik altså først tilskuddet fra staten, når de selv havde ydet til færgedriften.

Da kommunesammenlægningen blev en realitet i 2007, gik man fra refusionsordningen til det generelle bloktilskud, som vi kender i dag. Da amterne jo blev nedlagt, overtog staten deres tredjedel

og udbetaler nu både amterne og statens tilskud i det såkaldte § 20-tilskud – som et generelt bloktilskud til kommuner med småøer.

Det generelle bloktilskud indgår i kommunens samlede økonomi og er altså ikke 'øremærket' til færgedrift.

Når jeg derfor taler om øremærkning af tilskuddet til færgerne, tænker jeg på en tilbagevenden til den refusionsordning, man kendte før 2007, hvor staten udbetaler deres tilskud under forudsætning af, at kommunerne har afholdt deres del af udgifterne.

dw

Husbåde i Sejerø Havn

Sejerø Udviklingsforum lagde i 2011 grundstenen til et projekt, der skulle munde ud i to husbåde til udlejning i Sejerø Havn. I løbet af 2012 blev der indgået aftale om levering af husbådene som samlesæt fra Sverige. Med tilsagn fra LAG -Småøernes Aktionsgruppe og Ø-støtten fik vi også økonomien på plads. Vi fik samlesættene leveret i april i år, og nu ligger der to husbåde i havnen. Den ene er færdig med indretning og møbler, medens den anden mangler apteringen. Vi holdt åbent hus på båden i forbindelse med Åben Ø-dag den 7. september. Der var besøgende hele dagen. Interessen var vakt gennem TV-udsendelsen med Puk og Herman på Sejerø, men der var også mange Sejerø-boere, der skulle have tilfredsstillet deres nysgerrighed.

Selve „huset“ er på knap 25 kvadratmeter. Indretningen gør, at den virker større, når man kommer om bord. Der er et lille badeværelse (bad må man tage sammen med sejlerne på land), et køjerum til tre personer og en stue med sovesofa og spisebord samt et lille køkken. Der er soveplads til i alt fem personer.

Oven på „huset“ er der en 30 kvadratmeter stor terrasse. Her kan man sidde og nyde solnedgangen og livet på havnen. Terrassen vakte stor begejstring hos de besøgende.

Ud fra kommentarer og spørgsmål på Åben Ø-dag tror vi ikke, at vi får svært ved at udleje bådene til næste år. De vil kunne lejes på såvel dags- som ugebasis. Vi regner med en udlejningssæson fra maj til oktober.

Sejerøs splinternye husbåd ligger klar i Sejerø Havn

Vi har stiftet selskabet Sejerø Udvikling ApS, som skal eje bådene og stå for driften af dem med booking, praktisk udlejning, rengøring og vedligehold. Der har også været stor interesse for at tegne anparter i selskabet, så opbakningen er på plads.

Nu skal bestyrelsen opleve båden i praksis og have alle detaljer på plads. Herefter vil vi færdiggøre den anden båd. Optimismen er stor – vi har et godt koncept, som kan sælges.

Vil du vide mere kan du kontakte undertegnede på tlf. 31 33 10 74 eller mail: jthomassen1@mac.com

Jens Thomassen

★

Ø-turisme-ambassadør søges til småøerne

Sammenslutningen af Danske Småøer søger en turismemedarbejder til projektet "27 småøer med store oplevelser: „Etablering af ø-turisme-ambassadør“.

Projektet fokuserer på turismevirksomhederne på de 27 småøer og på mulighederne for mersalg hos disse. Har du erfaring inden for turisme- og erhvervsudvikling, og har du sans for kommunikation? – så er her en mulighed for dig!

Turisme-ambassadøren skal have fokus på det professionelle salg og arbejde med business-to-business markedsføring og salg med særlig vægt på pakketure og grupperejser via f.eks. bureauer, rejsearrangører og foreninger. Udvikling og pakketering af oplevelsesprodukter og virksomheds- og kompetenceudvikling af de lokale ø-virksomheder samt etablering af et aftager-netværk vil indgå i opgaverne.

Ø-turisme-ambassadørens hovedopgaver bliver derudover at

- Øge kendskabet til turismeturismeoplevelser på de danske småøer hos relevante målgrupper
- Øge forbruget blandt turister og dermed sikre øget omsætning for øernes turismeaktører
- Have et særligt fokus på sæsonforlængelse, så også skuldærsæsonen medtages
- Øge virksomhedernes kendskab til efterspørgslen, så indsatsen kan målrettes bedst muligt
- Have fokus på virksomheds- og kompetenceudvikling blandt aktørerne med det formål at udvikle en ny basis kvalitet for turismeprodukter.

Der er forud for projektet udarbejdet en analyserapport om potentialerne for turismeudvikling på småøerne. Den ligger til grund for projektet og findes på dette link: <http://www.danske-smaaoer.dk/projekter>

Projektansættelsen er afgrænset til 18 måneder med en arbejdstid på 37 timer ugentlig, med forventet start 1. dec. 2013 ellers snarest derefter. Der vil være en del rejseaktivitet forbundet med stillingen.

Det er en forudsætning for ansættelsen, at vi opnår det forventede tilsagn fra NaturErhvervstyrelsen til projektet.

Yderligere information om stillingen og projektet kan rekvireres hos Sammenslutningen af Danske Småøer, ls@danske-smaaoer.dk, tlf. 62 51 39 93 (kontoret er lukket i uge 42).

Ansøgningsfrist

Ansøgning sendes til Sammenslutningen af Danske Småøer, Strynø Brovej 12, Strynø, 5900 Rudkøbing eller til ls@danske-smaaoer.dk senest mandag den **28. oktober 2013**. Det forventes, at der afholdes samtaler i uge 45-46.

Ny Strynøfærge indsat i august

Dåb af den nye Strynøfærge på Grevebroen

Den 24. juni blev den nye færge til Strynø døbt på Strynø Havn – og fik navnet „Strynø“. Det foregik under stor festivitas, og der var både taler, mad & drikke og rundvisning på nybygningen.

Færgens skrog er bygget i Polen og derpå apteret på Hvide Sande Skibs- og Baadebyggeri. Den kan medtage 98 passagerer om sommeren og 58 om

vinteren samt 14 personbiler. Dermed er kapaciteten øget i forhold til den gamle færge, der kunne medtage 72 passagerer og 12 biler.

Færgen blev indsat den 1. august og erstattede den gamle færge „Strynboen“, som har sejlet på ruten siden 1974 (bygget i 1964).

Den nye færge er 38,2 meter lang og

10,8 meter bred. Den har til forskel fra den gamle færge både soldæk, vinduer i salonen og kaffemaskine. Til gengæld skal strynboerne vænne sig til ikke længere at bakke om bord ...

ls

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse
Dorthe Winther, Omø, ans.v.h. 58 19 91 80

Eva Terkelsen, Bjørnø 20 63 15 31
Kirsten Christensen, Baagø 64 71 12 37
Birte Harritsø, Femø 54 71 51 11
Bent Hindrup, Endelave 76 28 01 51
Lone Nielsen, Sejerø 59 59 02 45
Jytte Heglund, Neksø 59 26 96 06
Redaktør: Lise Thillemann Sørensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Betina Geissler, Jens Thomassen, Dorthe Winther, Lise Thillemann Sørensen.
Ø-Posten udgives med tilskud fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.
Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3300
Redaktionen afsluttet 23. september 2013
Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske Småøer
Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 6251 3993
E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk